

Ludvika kommun
social.utbildning@ludvika.se

Rektorn vid Parkskolan
agneta.carlsson.bystrom@ludvika.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

---

efter tillsyn i Parkskolan
i Ludvika kommun

Tillsyn i Parkskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ludvika kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Parkskolan besöktes av Skolinspektionen den 24 och 25 september 2013.

Fakta om skolan

Parkskolan ligger i Grängesberg, cirka 1,5 mil söder om Ludvika. Verksamheten omfattar grundskola och särskola årskurs 4-9 samt fritidshem. Fritidshemet ligger i Björkås skola. Vid tiden för Skolinspektionens besök har skolan totalt 220 elever. Skolan är tvåparallellig och den pedagogiska verksamheten i skolan är organiserad i två arbetslag med varsin arbetslagsledare som ansvarar för årskurs 4-6 respektive årskurs 7-9. Skolan leds av en rektor. Skolledningen består av rektorn, arbetslagsledarna samt en specialpedagog. Vid tillsynsbesöket är specialpedagogen tillfälligt ersatt av en speciallärare. I skolans fritidshem är 20 elever inskrivna. Fritidshemmets verksamhet granskas inte i denna tillsyn utan kommunens ansvarstagande för fritidshemmen redovisas i ett separat beslut.

Kunskapsresultat

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 6 år 2012 nådde 38 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. För riket var motsvarande siffra 79 procent. På ämnesprovet i engelska nådde 69 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande siffra för riket var 87 procent. På ämnesprovet i svenska nådde 51 procent av eleverna kravnivån, att jämföras med rikets 82 procent. Den nationella statistiken för 2013 är vid tiden för föreliggande beslut inte publicerad. Av Parkskolans egen redogörelse för våren 2013 framgår att i de nationella ämnesproven i engelska nådde 68 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. I matematik uppnådde 83 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov och i ämnet svenska var det 67 procent av eleverna som uppnådde kravnivån på samtliga delprov. I skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen samma år framgår att mellan 62 procent (i svenska) och 100 procent (hem- och konsumentkunskap) av eleverna bedömdes att nå kunskapskraven.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik för Parkskolan år 2013 var det genomsnittliga meritvärdet 187 poäng i årskurs 9, att jämföras med rikets siffra som är 213 poäng. Under de senaste fem åren har meritvärdet varierat något och låg som lägst på

176 poäng (år 2011) och som högst på 194 poäng (år 2009). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde målen i alla ämnen läsåret 2012/13 var 77 procent, samma siffra som i riket. Andel elever behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program år 2013 var nästintill 100 procent, i riket var siffran 88 procent. Andelen elever behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program var även där nästintill 100 procent, att jämföras med rikets siffra på 86 procent. I skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen samma år framgår att mellan 87 procent (i idrott-och hälsa) och 100 procent (engelska, bild, moderna språk och svenska som andraspråk) av eleverna bedömdes nå kunskapskraven.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Parkskolan 4-9 visar att skolan behöver vidta åtgärder så att samtliga elever ges förutsättningar att nå kunskapskraven i alla ämnen för utbildningen och utvecklas så långt som möjligt.

Av Skolverkets statistik framgår att skolans kunskapsresultat behöver förbättras. Skolans meritvärde har varierat under de senaste fem åren. Skolans meritvärde ligger under riksgenomsnittet medan andelen elever som uppnådde kunskapsmålen i samtliga ämnen läsåret 2012/2013 ligger i paritet med riket.

Skolans arbete med särskilt stöd behöver utvecklas och framförallt måste särskilt stöd ges till samtliga elever som är i behov av det. Vidare behöver skolans åtgärdsprogram utvecklas. Innehållet i programmen behöver tydligare kopplas till kunskapskraven och beskrivningen av hur utvärderingen ska ske behöver bli tydligare. Även elevernas individuella utvecklingsplaner behöver förbättras så att de utgör instrument för att följa upp och stödja varje elevs kunskapsutveckling.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det brister i både samordning av ämnesområden så att eleverna kan uppfatta kunskapsområden som en helhet och i samverkan mellan lärarna i de olika stadierna. Parkskolan upplevs av många som två separata skolor där det saknas en röd tråd i undervisningen mellan de lägre och de högre årskurserna. Elevernas delaktighet i undervisningen behöver utvecklas och de behöver ges större möjligheter till ett reellt inflytande över utbildningen. Vidare behöver studieron i klassrummen förbättras, i synnerhet i årskurs 7-9.

Tillsynen visar också att undervisningen som bedrivs vid skolan inte alltid utgår från elevernas erfarenheter eller behov. Flera lärare i skolan förklarar skolans resultat med yttre faktorer, såsom elevernas bakgrund, den sociala miljön eller att eleverna saknar studiemotivation. Rektorn behöver bli tydligare med att påvisa hur skolan ska arbeta för ett ökat elevfokus utifrån skolans kompetens.

satoriska uppdrag istället för att fokusera på eventuella svårigheter hos eleverna.

Trots att Parkskolan har rutiner för kvalitetsarbetet visar tillsynen att rektorn behöver ta ytterligare ansvar för att utveckla kvalitetsarbetet, det vill säga följa upp, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Det är viktigt att detta arbete omfattar samtliga ämnen i skolan. Skolans personal behöver även bli informerade om utbildningen och vilka regler och rättigheter som gäller för de elever som går i grundsärskolan.

Avslutningsvis bedömer Skolinspektionen, trots de brister som identifierats, att rektorn har kunskap om det inre arbetet i skolan och tar ansvar för att skolans personal ska arbeta utifrån läroplanens och krav samt ser till att utbildningen utvecklas. Mot bakgrund av skolans resultat är det dock synnerligen viktigt att rektorn säkerställer att arbetet mot högre måluppfyllelse fortsätter.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ludvika kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Samordna undervisningen i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål.
- Se till att alla som arbetar i skolan ger uttryck för att de stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.
- Anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Se till att rektorn fattar beslut när en elev i grundsärskolan läser en kombination av ämnen enligt grundsärskolans och grundskolans kursplaner.
- Se till att det dokumenteras hur grundsärskoleelevernas utbildning är upplagd.

Motivering

För utbildningen i grundskolan och grundsärskolan gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanerna anger dels utbildningens värdegrund och uppdrag, dels mål och riktlinjer för hur utbildningen ska bedrivas. Läroplanerna innehåller även kursplaner för grundskolan och grundsärskolan. Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte och centrala innehåll.

Enligt skollagen och läroplanen ska undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. I läroplanen anges att lärarna ska samverka med andra lärare för att nå utbildningens mål. I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna. Enligt läroplanen ska läraren också stärka elevernas vilja till att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Vidare ska, enligt skollagen och läroplanen undervisningen anpassas efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Skollagen uttalar även att utbildningen i grundsärskolan ska vara upplagd efter elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och att rektorn ska fatta beslut om utbildningens upplägg.

Samordning ämnesområden och samverkan mellan lärare

I intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att det varierar i vilken grad lärare samarbetar kring flera ämnesområden och att tanken om att samordna ämnesområden behöver utvecklas. Till stor del saknas ett fokus på elevernas behov, kunskapsutveckling och en tanke om att samordna ämnesområdena för att eleverna ska få en möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Rektorn bekräftar att arbetet med att samordna ämnesområden behöver utvecklas och att arbetet har påbörjats i viss utsträckning i årskurs 7 under höstterminen 2013.

Vidare visar tillsynen att samverkan mellan lärare behöver utvecklas. Vid intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan och rektorn framkommer samstämmiga uppgifter gällande att samarbetet mellan lärarna i årskurs 4-6 är mer utvecklat än det mellan lärarna i årskurs 7-9 samt att samarbetet mellan årskurs 4-6 och årskurs 7-9 i det närmaste är obefintligt. Samverkan verkar snarare ske på enskilda lärares initiativ än utifrån någon struktur eller systematik. Flera av de intervjuade uppger även att Parkskolan är som två separata skolor och att det saknas en röd tråd i synen på utbildningen på Parkskolan. Eleverna i årskurs 4-6 undervisas i två separata byggnader på skolgården vilket säkerligen försvårar möjligheten till samarbete.

Tillit till elevernas egen förmåga

Det framkommer vid intervjuer och samtal med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det finns personal i skolan som uttrycker att den inte har tillit till elevernas förmåga att uppnå kunskapskraven. Även elever i de äldre årskurserna uttrycker att det finns lärare som inte har ett bra förhållningssätt gentemot eleverna. Intervjuer och samtal med elever, lärare och representanter för elevhälsan visar att det skiljer sig i lärarnas elevsyn, elevperspektiv och förhållningssätt gentemot eleverna. Lärarna i årskurs 4-6 har en tydligare samsyn vad gäller detta än vissa av lärarna i årskurs 7-9. Skolinspektionen får ta del av uppfattningar som att "jag har elever som inte kommer att klara allt, förmågan finns inte", "vi har många elever som inte ser sammanhangen", "vi har många elever som inte är motiverade", "Grängesberg är ett gammalt gruvsamhälle med en speciell kultur och det finns inte studievana i alla hem". Rektorn bekräftar att hon känner till att denna elevsyn råder på skolan och att detta förhållningssätt finns hos några i personalgruppen och hon uppger att skolan fortsätter att arbeta med frågan om tillit till elevernas egen förmåga.

Anpassning av undervisningen

Av verksamhetsbesök samt intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att undervisningen inte alltid anpassas efter elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Det varierar dock i vilken utsträckning anpassning sker och både lärare i årskurs 4-6 samt representanter för elevhälsan ger exempel på hur anpassning sker i de lägre åldrarna. Lärarna i årskurs 4-6 använder sig till exempel av en så kallad lässten, talsyntes samt har även ändrat placeringen i klassrummet för en elev med synfel. Tillsynen visar emellertid att anpassningen för eleverna är mer utvecklad i årskurs 4-6 än i årskurs 7-9 vilket även bekräftas av rektorn, representanter för elevhälsan och vissa av lärarna. Rektorn uppger att detta är ett fortsatt utvecklingsområde för skolan.

Dokumentera utbildningens upplägg för elever tillhörande grundsärskolan

Enligt skollagen har en elev i grundsärskolan rätt att få sin utbildning inom grundskolan. Rektor får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det.

Av intervjuer med rektorn framgår att det finns någon enstaka elev tillhörande grundsärskolan som får sin undervisning tillsammans med grundskolans elever och som även läser enligt grundskolans kursplan och timplan. Det är dock oklart i vilka ämnen som undervisningen utgår från grundskolans kursplaner och i vilka ämnen som undervisningen utgår från sarskolans kursplaner. Även i de skriftliga omdömena i elevens individuella utvecklingsplan är detta är

oklart. Enligt rektorn kommer skolan att i efterhand vid betygssättningen fatta beslut om detta, beroende på vilka kunskapskrav eleverna nått. Detta framgår även av intervjuer med lärare. Dessutom uppger rektorn att det finns lärare som inte har fått information om att de ansvarar för undervisningen för någon enskild elev som är mottagen i grundsärskolan. Skolinspektionen konstaterar vidare att rektorn inte har fattat beslut om utbildningens upplägg för elev tillhörande grundsärskolan samt att dokumentation av utbildningens upplägg saknas, vilket bekräftas av rektorn.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister inom området undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 4, 11 §§, 3 kap. 3 §, 11 kap. 8 § skollagen, Lgr 11 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar, Läroplan för grundsärskolan 2011, Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s 674) anges att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen utan att det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida. I läroplanen tydliggörs lärarnas ansvar för inflytandet genom att de svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Av intervjuer och samtal med lärare och elever framgår att undervisningen i huvudsak planeras av lärarna. Lärarna uppger att det finns elevråd och klassråd på skolan men att de för det mesta anger ramarna för ämnesområdena och att eleverna ges möjlighet att välja inom dessa ramar. Några av lärarna uppger att de planerar vissa områden med eleverna och andra uppger att de försöker men att det finns mer att göra när det gäller elevernas inflytande över utbildningen. Eleverna uttalar vid samtal och intervjuer att det för det mesta är lärar-

na som bestämmer hur undervisningen ska gå till men att de till exempel kan tillåtas att rösta om olika saker, exempelvis om de ska redovisa skriftligt eller muntligt och att eleverna i årskurs 7-9 till exempel kan välja om de vill arbeta med grupparbeten eller inte när de har undervisning i svenska och so-ämnena. Tillsynen visar dock att det inte finns något systematiskt sätt att ge eleverna möjlighet till ett aktivt inflytande över undervisningen, vilket bekräftas av rektorn.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns brister i elevernas inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Trygghet och studiero

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att lärarna vidtar åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.
- Upprätta en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Vidare ska huvudmannen enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som innefattar en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållandet i varje enskild verksamhet.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär "en översikt över de åtgärder som behövs" krav på att vissa rutiner ska finna i planen; rutiner för akuta åtgärder vid

situationer av kränkande behandling, rutiner för uppföljande insatser samt rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Dessutom ska rutinerna enligt praxis ha såväl ett elev-elev-perspektiv (kränkningar av elever sinsemellan) samt ett vuxen-elev perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev).

Studiero

I intervjuer och samtal med elever framkommer att det brister i studieron, framförallt i vissa klasser i årskurs 7-9. Eleverna i årskurs 7-9 uttrycker att det är stökigt och att det är för hög ljudnivå på vissa lektioner. Eleverna uppger även att det varierar i vilken grad lärarna agerar och de säger att de upplever att lärarna är olika bra på att hålla ordning i klasserna. Skolinspektionens elev-enkäter bekräftar att det finns brister gällande studieron och detta påvisas även av de lektionsbesök som Skolinspektionen genomför under tillsynsbesöket. Rektorn och representanter för elevhälsan uppger att det bland annat handlar om lärares bristande ledarskap och förhållningssätt i klassrummen och att det är ett utvecklingsområde som skolan arbetar med. Vid lärarintervjuerna framkommer även att det inte alltid råder samsyn kring värdegrundsfrågor och hur arbetsmiljön inne i klassrummen ska vara. Både rektorn och representanter för elevhälsan uppger att det finns så kallade korridorvandrare i skolan och att detta är ett problem som skolan uppmärksammat och arbetar med vid tillfället för tillsynen. Skolan har bland annat en socialpedagog som har till uppgift att röra sig i korridorerna och hjälpa eleverna in i klassrummen. Rektorn uppger att hon kopplar ihop studiero med ledarskap i klassrummet och med elevinflytande. Hon uppger även att det är ett fortsatt utvecklingsområde på Parkskolan.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av "Parkskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling i skolan år 4-9 2012-2013". Planen anger inte vilka konkreta åtgärder som skolan, utifrån en aktuell kartläggning, avser att påbörja och genomföra under 2012-2013. Därmed utgår inte planen från de behov som finns vid skolan. Det finns inte heller någon redogörelse för hur de planerade åtgärderna från det föregående läsåret har genomförts, vilket även har konstaterats i planen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete gällande trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3, §, 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att utredning av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan.
- Utarbeta åtgärdsprogrammen så att de anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, så ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare ska enligt skollagen ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen konstaterar vid intervjuer och samtal med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det råder oklarheter kring om eleverna på Parkskolan får det särskilda stöd som utredning har visat att de behöver. Synpunkter som "vad är ett särskilt stöd, är det en person eller?" och "det har varit lite så och så med det" framkommer. Rektorn uppger att hon arbetar med lärarna för att åstadkomma en samsyn kring innebörden av särskilt stöd och att frågan om bland annat anpassning av undervisningen behöver förtydligas utifrån detta. Rektorn uppger även att eleverna i behov av särskilt stöd är identifierade men att det särskilda stödet i praktiken ändå kan utebli.

Tillsynen visar även att samråd med elevhälsan vid utredning inte sker, vilket vid tillsynstillfället förklaras av både rektorn och elevhälsan med speciella omständigheter såsom sjukdom och att rutinerna inte kommit igång vid tiden för Skolinspektionens tillsynsbesök.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av skolans åtgärdsprogram samt av dokumentation och lärarintervjuer och kan konstatera att skolan har en tydlig arbetsgång gällande utarbetande av åtgärdsprogram. Dock är åtgärdsprogrammen av varierande kvalitet vilket bekräftas av rektorn och representanter

för elevhälsan. Utredningen visar att åtgärdsprogrammen är allmänt hållna och inte alltid tydligt kopplade till kunskapskraven och i många fall saknas hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att betyg utfärdas enligt författningarnas krav.
- Se till att vårdnadshavare och elever i grundsärskolan informeras om rätten att begära betyg.
- Se till att de skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven samt att de skrivs i samtliga ämnen.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska betyg i grundsärskolan sättas om vårdnadshavare eller elev begär det. Dessutom ska vårdnadshavarna och eleverna informeras om rätten till att begära betyg. Vidare ska betyg utfärdas enligt författningarnas krav.

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

I Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2012:16) anges att de skriftliga omdömena bör utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper och kunskapsutveckling i förhållande till läroplanen.

Betyg i grundsärskolan

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer att skolan inte informerar elever och vårdnadshavare om rätten att begära betyg. Vidare visar tillsynen att betyg sätts för elever i grundsärskolan utan att vårdnadshavare och elever begärt detta. Det framgår även vid Skolinspektionens granskning av grundskolans betygskatalog att enstaka elev i grundsärskolan finns med i grundskolans katalog. Detta, trots att berörd elev enligt lärare och rektor, har fått betyg utifrån grundsärskolans kursplaner i flertalet ämnen. Detta visar på otydligheter i betygshanteringen. Det saknas således en betygskatalog där det framgår att betyg sätts utifrån grundsärskolans kursplaner.

Skriftliga individuella utvecklingsplaner

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av Parkskolans skriftliga individuella utvecklingsplaner för årskurs 4-9. Av dessa framgår inte alltid tydligt vilka insatser skolan behöver vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Även de skriftliga omdömena är av varierande kvalitet och inte alltid tydliga gällande hur långt eleven har nått i sin kunskapsutveckling. Till exempel kan det stå "tänk på att använda tiden på bästa sätt" och "prata mindre". Tillsynen visar även att skriftliga omdömen inte skrivs i alla ämnen som eleverna får undervisning i, exempelvis inte i de praktiskt-estetiska ämnena.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister när det gäller området bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 13 §, 10 kap. 13 §, 11 kap. 19 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) följer att rektor som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal

har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare, enligt skollagen, är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av skolledningens redovisning till Skolinspektionen framgår att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs på skolan. Arbetet är dokumenterat i skolans "Kvalitetsrapport för Parkskolan 4-9, läsåret 2012-13". Enligt dokumentet pågår ett förankringsarbete för att utveckla målstyrningen som metod. För detta ändamål används i Ludvika kommun målstyrningsverktyget balanserade styrkort (BSK) med de fyra perspektiven: barn och vuxen, process, medarbetare och ekonomi.

Det finns en struktur för kvalitetsarbetet som bygger på skolledningens uppföljning och utvärdering av bland annat skolans resultat (betygsstatistik och resultat på nationella prov). Även elev- och föräldraenkäter används. Vidare sker uppföljning och utvärdering av verksamhetens plan mot kränkande behandling.

Intervjuerna och samtalen med rektorn och lärare visar dock att uppföljningen och utvärderingen av skolans resultat behöver utvecklas. Rektorn bekräftar att det är ett utvecklingsområde och att skolan ännu inte arbetat med resultaten och analysen och uppföljningen i samtliga ämnen. Mot bakgrund av skolans låga kunskapsresultat inom vissa områden gör Skolinspektionen bedömningen att rektorn behöver ta ett ytterligare ansvar för att vidareutveckla skolans kvalitetsarbete kring detta, det vill säga följa upp, analysera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktigt för att skolan ska kunna ompröva sina metoder med avsikt att öka måluppfyllelsen. Det är också angeläget att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete utvärderar och säkerställer att de stödinsatser som sätts in också leder till avsedda resultat.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4 -5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Personalkompetens**Bedömning**

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

I intervju med rektorn och samtal med lärare framkommer att det finns lärare som helt saknar lärarexamen. Det gäller lärare som undervisar i ämnena idrott och hälsa, engelska, spanska och slöjd.

Utredningen visar att det finns brister avseende personalens utbildning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13, 18-19 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att skolan har tillgång till kurator.

Motivering

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologisk, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Vid intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att Parkskolan har ett elevhälsoteam men att skolan saknar tillgång till kurator.

Utredningen visar att skolan inte har tillgång till kurator. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Ludvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att stödundervisningen i skolan bedrivs i ändamålsenliga lokaler.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildning bedrivas i ändamålsenliga lokaler för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

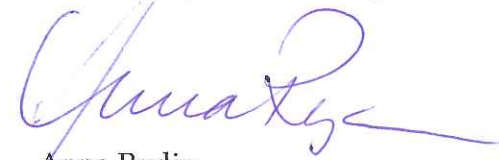
Tillsynen visar att elever i årskurs 4-6 som behöver stöd av speciallärare i främst matematik och svenska vistas i en särskild lokal på Parkskolan. Lokalen är så trång att det inte på något sätt kan vara ändamålsenligt för att syftet med specialundervisningen ska kunna uppfyllas. Detta bekräftas av såväl lärare som representanter för elevhälsan. Vid tillsynsbesöket får två elever undervisning i det trånga utrymmet och Skolinspektionen får även ta del av uttrycket "skrubben" som benämning på undervisningslokalen. Rektorn uttrycker att hon inte prioriterat frågan kring undervisningslokalen.

Utredningen visar att det finns utbildning på skolan som inte bedrivs i ändamålsenliga lokaler. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ludvika kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 35 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Anki Näckstam
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.